

Anlæg løfter fiskekasserne

Thyborøn-trawler har været med til at udvikle et løfte-anlæg, der gør det let at stable 50 kilo tunge fiskekasser i lasten. Hermed slipper besætningen for de tunge løft, som kan ødelægge ryggen.

DURK POSTMA L616 - der er en bomtrawler fra Thyborøn, og som er bygget i 1988 - har fået installeret et løfte-anlæg i lastrummet. Det kan håndtere fiskekasser op til 50 kilo.

Løfte-anlægget er et såkaldt vakuum-anlæg, og selvom det er simpelt i sin udformning, så er det effektivt. Det består kun af en elektrisk sugemotor, et traverssystem - dvs. skinner, som løber i hele lastens længde - og så en griber og nogle slanger. Og fordi anlægget er så enkelt, er det også let at reparere det, hvis det skulle blive nødvendigt.

Hertil kommer, at løfte-anlægget fungerer uden væske, olie eller fedt. Der er i det hele taget ingenting, der kan forurene fisken, når man håndterer den.

Udviklet til fiskeri

- Vi sø-pakker i fiskekasser, der vejer 50 kilo stykket, og vi har 600-1200 kasser om ugen, der skal stakkes i op til to meters højde. Derfor er anlægget en god hjælp til arbejdet i lasten.

Det fortæller skipper Tamme Bolt, der sammen med den otte mand store besætning sagde "ja" til at være med til at afprøve og udvikle et løfte-anlæg til fiskeri. Det har de gjort sammen med Fiskeriets Arbejds miljøtjeneste og firmaet Al-vac i Lemvig.

Løfte-anlægget blev installeret i marts. Men først efter de havde arbejdet med det i 1½ år.

Udgangspunktet var et anlæg, som allerede bliver brugt i land - bl.a. på slagterier og i fiske-industrien.

- Det var et krav, at anlægget også skal virke i søgang, i dårligt vejr og under ekstreme forhold. Desuden forlangte vi, at det skulle være rustfrit, for det skal kunne tåle saltvand. Det skulle heller ikke være et hydraulisk anlæg, for vi vil ikke have olie ind i lasten, som kan ødelægge fisken, forklarer han.

Da de havde valgt dette anlæg, gik der kun et halvt år, før det var tilpasset og videreudviklet specielt til fiskeri.

Løfte-anlæggets motor er en elektrisk sugemotor, og den er anbragt i forskibet på DURK POSTMA. Herfra er der ført en slange ind til lastrummet. Den ender ud ved griberne i en flexslange. Det er her, det vakuum, som sugemotoren laver, bliver udnyttet til at løfte fiskekasserne med.

STABLER 50 TONS OM UGEN

- Det er legende let at bruge løfte-anlægget. Det tager kun lige en 3-4 minutter at stable 12-15 kasser på plads, så du kan komme af med en stor stak i en fart. Det fortæller Poul Erik Damgaard, der er lastmand på DURK POSTMA L616.

Poul Erik Damgaard har nu brugt løfte-anlægget på tre fangstrejser. Han skulle lige vænne sig til bruge det på den første rejse, men allerede på den anden rejse fungerede det, som det skulle. I dag siger han:

- Det er alle tiders - sådan et anlæg skulle vi have haft for mange år siden! Det kan følge med i et almindeligt arbejdstempo, og nu kan jeg ene mand håndtere en fiskekasse - før skulle vi være to om det. Og så er det faktisk endnu nemmere at arbejde med det, når skibet gynger, fordi selve søgangen hjælper til med at løfte kasserne.

Betjenes med én hånd

Med et let tryk på griberen klikker Poul Erik Damgaard løfte-anlægget fast indvendig i håndtagene på fiskekassen. Når det siger klik, slipper han håndtaget, og så suger anlægget automatisk fiskekassen op ved hjælp af vakuum. Alt han nu skal gøre er at køre kassen derhen, hvor han vil have den. Det gør han i almindelig ståhøjde, så han har mest styr på den. Når han så trykker på håndtaget igen, slipper griberen kassen.

- Det hele kan gøres med én hånd, så du også kan holde fast, hvis der er søgang, siger han og forklarer videre:

- Vi lever i et nyt årtusinde, så det kan ikke være rigtigt, at vi stadigvæk skal rende rundt og slæbe på tunge kasser. Sådant et løfte-anlæg, det er fremtiden. Og så kan det udvikles på mange måder til andre skibe. De eneste betingelser er, at der skal kunne sættes skinner op i lastrummet, og der skal være plads og højde til anlægget, som fylder en halv meter.

Poul Erik Damgaard har dog et par småting, han gerne vil have finjusteret på anlægget. Han vil gerne have, at griberen bliver ændret, så det bliver endnu lettere at arbejde i højden. Og så vil han have lavet om på et beslag, så det ikke bliver trykket ned i fisken.

Skåner hele kroppen

Poul Erik Damgaard er med i en fast turnus, hvor han er ude på to rejser af hver en uge. Derefter har han en fri-uge.

- Før stablede vi op til 50 tons på en uge. Og det gjorde vi manuelt, så det kunne mærkes. Faktisk kan man allerede mærke det efter en time, når man har knoklet med at stable kasser op over hovedhøjde. Vi var helt færdige, når vi kom hjem fra sådan en rejse. Det summede i hele kroppen, og arme og ben sov. Nu er det blevet nemmere, og jeg er slet ikke så træt og smadret som før, understreger han.

Både han og hans makker i lasten er glade for, at de har været med til at udvikle og afprøve løfte-anlægget. Det er de ikke kun, fordi de kan arbejde hurtigere, og fordi de ikke bliver så trætte længere. Det er de også, fordi løfte-anlægget skåner ryggen - ja, hele kroppen.

- Hård og vedvarende vægt det skal jo give problemer, konstaterer Poul Erik Damgaard. Han er blot 42 år, men har gigt i ryggen. Han har haft så ondt, at han end ikke kunne løfte en kaffekop og fik pension i syv år. Siden har han fået gjort ryg og nakke stive. Det betyder, at der ikke længere er nogle nerver, der kan komme i klemme.

- Jeg har ikke ondt mere, så jeg har kunnet arbejde igen de seneste tre år. Og jeg vil helst tjene mine egne penge, så derfor har jeg droppet pensionen. Det er livskvalitet at kunne lave det, man gerne vil. Og det han vil, det er at fiske...

INDSATS MOD TUNGE LØFT

Et ny-udviklet løfte-anlæg tager de tunge løft i lasten, så fiskere undgår at blive slidt ned. Anlægget skal også udvikles til konsumskibe med små lastrum.

- Jeg er positivt overrasket over, hvor godt løfte-anlægget fungerer. Det fungerer over al forventning, og vi havde regnet med en noget længere indkøringsperiode, fortæller Flemming Nygaard Christensen fra Fiskeriets Arbejdsmiljøtjeneste. Han så anlægget første gang på en samlecentral for hesterejer.

- Jeg kunne se, der var potentiale i at tilrette sådan et anlæg til håndtering af kasser i lasten. I første omgang på konsumbåde, der har åbne lastrum og løse støtter. Desuden håndterer de mange kasser, når de sø-pakker, forklarer han.

Men inden løfte-anlægget kunne blive installeret på et fiskefartøj, skulle der først udvikles en griber, der kan tackle fiskekasser - og vel at mærke fiskekasser i forskellige størrelser. En sådan griber blev udviklet i samarbejde med firmaet Al-vac i Lemvig. Det at griberen tager fat indvendig i fiskekassen - og ikke udvendigt - gør, at den kan løfte alle kendte typer af fiskekasser. Det får Flemming Nygaard Christensen til at kalde den for "unik".

Også til konsumlast

- I første omgang afprøver vi anlægget på DURK POSTMA L616. Ud fra besætningens gode og dårlige erfaringer, vil vi gøre det endnu bedre. Derefter vil vi se på, hvordan vi kan videreudvikle systemet til de eksisterende konsumskibe med små lastrum, siger Flemming Nygaard Christensen og uddyber:

- For det ser ud til, at denne form for løfteteknik kan bruges. Det er et godt alternativ til manuel håndtering af kasserne, fordi besætningerne kan undgå tungt og ensidigt, gentaget arbejde. Det er det, der slider folk ned før tid.

FAKTABOKS

Tekniske data for løfte-anlægget

- Det består af en elektrisk sugemotor, et traverssystem - dvs. skinner, som løber i hele lastens længde - og så en griber og nogle slanger
- Motoren er en 60 kubik vakuum-pumpe type VCE. Den kører på el
- Traverssystemet dækker et område på 8 gange 8 meter
- Griberen er udviklet, så den er stabil og sikker at arbejde med, og så det er let at betjene den
- Slangerne er lavet af en speciel PVC, som er velegnet til vakuum, og som kan tåle kulde, væske og temperatur-svingninger
- Anlægget er lavet af rustfri materialer, nemlig sø-beständig aluminium og rustfri beslag

Artiklen har været bragt i Fiskeri Tidende under "Miljø og sikkerhed"